

Nieuwe innovatie biedt meerdere ondergronden voor sport in één

Zal roterend veld Nederland veroveren?

Het eerste 3D veld in Nederland is een feit. Het werd onlangs onder grote belangstelling geopend door de Eindhovense burgemeester Rob van Gijzel. Staan we aan de vooravond van een nieuwe revolutie in sportvelden?

Auteur: Guy Oldenkotte

Het 3D veld dat onlangs werd geopend in Eindhoven is een innovatie van het bedrijf Cablean Technology uit Sliedrecht. Het veld bestaat uit panelen met drie zijdes die kunnen roteren, zodat het oppervlak geschikt is voor drie verschillende toepassingen. 'De techniek wordt al veelvuldig toegepast op gevels en hekwerken, maar sportvelden hebben een aantal speciale uitdagingen. Zo moeten de panelen naadloos op elkaar aansluiten. We zijn lange tijd bezig geweest om de beste techniek te zoeken en die hebben we nu gevonden. Daarom kunnen we het idee nu ook gaan vermarkten als ondergrond en niet meer alleen als gevelbekleding', zegt Peter van Dommele van Cablean Technology. Het veld dat op het Sportslab in Eindhoven werd geopend, is een laatste innovatie op schaal. 'Na de zomer kunnen we een industrieel model aanbieden', aldus Van Dommele. Het concept van Cablean Technology is in zijn bendering even vernuftig als eenvoudig. Een onzichtbaar, maar complex technisch systeem zorgt ervoor dat de panelen roteren om het gewenste oppervlak te bieden. De panelen sluiten naadloos op elkaar aan en voldoen aan de sterkte- en stijfheidseisen voor sportondergronden. De

ontwerpers hebben er ook voor gezorgd dat het veld niet zal doorbuigen of kromtrekken, dat de demping voldoet aan de sporttechnische eisen en dat er geen galm is. En, zo stellen zij, het veld is bovenal veilig om op te sporten.

Voor elk wat wils?

Voor liefhebbers van innovatie en nieuwigheden is het veld in Eindhoven er zeker een om de vingers bij af te likken. Maar heeft het idee ook toekomst? Van Dommele stelt dat het veld zo'n 1000 euro/m² zal gaan kosten. Dat is een aanzienlijk bedrag. 'Het idee is dat het veld 80% van de tijd gebruikt zal worden, terwijl het gedurende de resterende 20% van de tijd gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld het winnen van zonne-energie of het opvangen van water. Dat kan dan ten goede komen aan de sportvereniging of aan de omwonenden. Op deze manier zal de terugverdientijd worden teruggebracht tot slechts vijf jaar', zo stelt hij gerust. 'Het systeem is modulair en kan gekoppeld worden. Je kunt dus klein beginnen en zo langzaam uitbreiden.' Dat klinkt aantrekkelijk. Maar of het daarmee zal doorbreken bij de Nederlandse sportaccommodaties? De enige twee sporten in

ons land die populair genoeg zijn en beschikken over voldoende financiële draagkracht om een aanschaf te financieren, zijn de voetbal- en hockeysport. Maar daar wringt gelijk de schoen. 'Een kunstgras voetbalveld dat voldoet aan de Fifa 1-Star- of Fifa 2-Star-eisen moet ingestrooid zijn met granulaat', stelt een woordvoerder van het Fifa Quality Turf-programma. Dat granulaat zal al bij de eerste kanteling van het veld uit het kunstgras verdwijnen. Hoewel leveranciers van sportvloeren ook kunstgras zonder granulaat kunnen leveren dat geschikt is voor voetbal, zijn deze velden in officiële competities niet toegestaan. 'Er zijn ook geen plannen binnen de Fifa om daar op korte termijn verandering in te brengen', voegt de woordvoerder toe. Toepassing voor competitief voetbal en, in zekere zin, ook rugby valt dus af, terwijl het ook maar de vraag is of er in Nederland nog voldoende nieuwe kunstgrasvoetbalvelden worden aangelegd om het concept vermarktbaar te houden. Kunstgras voor voetbal begint steeds meer een vervangingsmarkt te worden. Echt veel nieuwe velden zullen er niet meer bij komen, nu bijna elke vereniging over ten minste één kunstgrasvoetbalveld beschikt. Of het aan zal slaan bij de hockeyers, is eveneens

Peter van Dommele

onduidelijk. Aspirant-kopers van kunstgras voor hockey hebben nu al moeite een keuze te maken uit het ruime aanbod aan verschillende kunstgrasoplossingen. En hockeyverenigingen zullen een heel goede businesscase moeten hebben om voor deze oplossing te kiezen.

Van Dommele erkent die uitdagingen. Hij richt zich daarom meer op de middelgrote en grotere trapveldjes. Die zijn, zo meent hij, meer geschikt voor dit product. 'Wij vinden dat bewegen en sport samen horen te gaan en dat je sportvloeren 24 uur per dag, zeven dagen in de week moet kunnen gebruiken. Sport op school is belangrijk; wij kunnen dat combineren met het leveren van bijvoorbeeld gratis stroom. Zo maak je sport tot middelpunt van de duurzame samenleving. Dankzij het meervoudig gebruik kunnen we voor elk wat wils bieden.'

Opwekkende vooruitzichten

Cablean Technology richt zich dus voorlopig op middelgrote en grotere trapveldjes. Daar zijn er echter in Nederland ook genoeg van. Maar die markt is tot op heden voornamelijk het domein van organisaties zoals de Johan Crujff Foundation en de Richard Krajicek Foundation, die beide gratis of tegen een sterk gereduceerd tarief een trapveldje opknappen tot een volwaardige sportplaats. Toch ziet Van Dommele ze niet als concurrent. 'Het gaat er niet om om iets anders te maken.' Hij meent dat zijn nieuwe 3D veld wel degelijk toekomst heeft. De ambities van de Nederlandse overheid zouden hem daar wel eens bij kunnen helpen. Nederland wil dat in 2020 ten minste 20% van de energie die wordt gebruikt, afkomstig is uit duurzame bron-

nen. Zonne-energie is daarbij een van de opties. 'In tegenstelling tot windenergie roept zonne-energie weinig weerstand op bij de bevolking', zegt Mariken Stolk van Milieu Centraal, een voorlichtingsorganisatie over energie en milieu. 'Windmolens worden toch als een vervuiling van de horizon ervaren, terwijl je zonnepanelen niet of nauwelijks ziet.' Stolk meent dat de huidige generatie zonnepanelen kwalitatief zeer goed is. 'Het rendement van deze panelen is erg hoog en een gemiddeld huishouden heeft aan 17 tot 18 panelen genoeg om energie op te wekken voor het eigen huishouden.' De trapveldjes die Cablean Technology hoopt te realiseren, bieden echter ruimte om meer dan 18 zonnepanelen te plaatsen. Een veld zou daarom voldoende energie voor meerdere huishoudens tegelijkertijd kunnen opwekken. Stolk waarschuwt echter dat die keuze goed moet worden onderzocht. 'Leveranciers van stroom nemen dat overschot van de aanbieder af, maar zij zijn daarbij niet verplicht om een minimale of maximale prijs te betalen. Op dit moment bieden ze zo weinig dat het eigenlijk niet loont.' Toch is Stolk hoopvol dat dat op korte termijn gaat veranderen. 'Er worden al verschillende experimenten gedaan waarbij omwonenden investeren in de panelen, of sportverenigingen of bedrijven constructies aangaan waarbij het overschot aan energie wel degelijk nuttig en betaalbaar kan worden gebruikt.'

Wateropslag

Een andere optie die volgens Cablean Technology een toegevoegde waarde kan bieden, is de opslag van en eventueel het filteren van water onder het veld. In de vorige editie van Fieldmanager heeft u al kunnen lezen hoe een consortium van Nederlandse bedrijven verschillende technieken toepast om kunstgras trapveldjes in Zuid-Afrika eveneens te gebruiken om water te zuiveren. Maar aan het idee om iets dergelijks ook in Nederland te doen, zitten verschillende haken en ogen. 'Het produceren en distribueren van drinkwater is exclusief voorbehouden aan de drinkwaterleidingsbedrijven in ons land', spt Rob Schotsman aan. Schotsman werkt voor ingenieursbureau Koninklijke HaskoningDHV en is tevens verbonden aan Aqua Nederland. Aqua Nederland is de koepelorganisatie voor bedrijven in de waterindustrie. Schotsman merkt op dat van een drinkwaterprobleem in Nederland eigenlijk ook helemaal geen sprake is. 'Maar als het gaat om water voor industriële toepassingen, zou het eventueel een kleinschalige oplossing kunnen bieden, net als water dat gebruikt wordt voor

bijvoorbeeld irrigatie. Dan zou het eventueel een oplossing kunnen bieden voor kunstgras hockey- en voetbalvelden, omdat deze voor elke wedstrijd gespreoid moeten worden.'

Voor sporten geschikt

Het is lastig te beoordelen of het nieuwe concept zal aanslaan en succesvol zal worden. Vast staat wel dat de ondergronden zeker geschikt zijn voor sporttoepassing. Cablean Technology werkt onder meer nauw samen met de TU Delft en Greenfields om de constructie stevig, betrouwbaar en sporttechnisch te maken. Volgens Van Dommele hoeft de methode voor onderhoud straks niet te worden aangepast. 'Het systeem is sterk genoeg. Maar ik verwacht dat de noodzaak voor onderhoud verder zal afnemen en dat de levensduur van de ondergronden zal toenemen, omdat de velden alleen voor die toepassingen worden gebruikt waarvoor ze ontworpen zijn. Als je een andere sport wil spelen, draai je het veld letterlijk om.' Mocht het idee u aanstaan, maar hebt u toch zo uw twijfels over de toepassing voor sport: Cablean Technology biedt de keuze uit ruim 20 verschillende toepassingen. Naast de toepassing voor sportvloeren, zonnepanelen en waterzuivering/-berging, kunnen de panelen onder meer ook bedekt worden met mossen voor een groenperk of met reclameboodschappen. Wanneer u uitgekeken bent op die toepassingen en mogelijkheden ziet voor toepassing voor sport, dan kunnen de panelen eenvoudig worden vervangen.

Gosewin Bos @Gosewin

Roterend veld? Het draait me nu al voor de ogen: investering 20 x zoveel als regulier veld, wie gaat dit doen??

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4664